

3 DET SKRIFVES FRÅN HELSINGFORS ...

Saima n:o 33 14. VIII 1845

Det skrives från Helsingfors, att några Finska namnets och konstens
vänner öfverenskommit att bekosta ett par Runoniekkor resan till
hufvudstaden, för att afbildas i gammal finsk drägt utaf Hr Budkoff-
sky, samma målare, som gjort Lönnrots porträtt. Student Cajander är
redan stadd på resa till Karelen i afsigt att härifrån medföra de sökta
originalerna för afbildningen. Denna skall säkert i tusental exemplar
10 spridas kring landet, och önskligt är, det all omsorg måtte användas att
få densamma väl utförd. Det ligger i vår tanke här mindre vikt på en
säker kopia än på en idealisk uppfattning och ett konstnärligt utförande,
ehuru väl konstnären har behof af åskådning för att ega ett ämne
att idealisera.

Ehuru nyttan icke helt och hållet saknas vid det nöje, företaget skall
skänka mången Finne, äro vi likväl alltför mycket prosaiska, för att
icke dervid önska se den förra ännu större. T. e. om gubbarne i
hufvudstaden finge lära sig bruket af Psalmodikon, begåfvades med ett
så dyrbart instrument jemte tillhörande noter och finge löfte om 50
20 kop. Silfver för hvarje med ledning af gamla Psalmboken omarbetad
psalm. Det skulle så kunna hända, att Finska församlingen finge något
dussin Finska psalmer, hvilka den nu icke eger, att derjemte Finska
litteraturen finge en poesi i modern form, allt detta för en kostnad af
några Rubel.

4 SEDNASTE RIKSDAG I SVERIGE.

Saima n:o 34 21. VIII 1845

Vårt blad har, såsom läsaren känner, föga tagit hans uppmärksamhet
i anspråk för andra allvarliga ämnen, än dem, hvilka angå eget land.
Då vi nu göra en afvikelse från detta sedvanliga förfarande, sker det,
emedan likheten i lagstiftning ger flera af den Svenska riksdagens
förhandlingar och beslut ett särskildt intresse för Finland. Och förnämligast
afse vi här, hvad denna riksdag tillgjort i afseende å Sveriges
allmänna lag, då den nemligen på förslag ifrån Regeringen stadgat nya
grundsatser för landets brottmålslagstiftning. Detta af orsak, att ämnet
enligt gällande rättigheter kan fullkomligt fritt i tryck afhandlas, och
40 emedan dess möjliga upptagande äfven i detta land såsom en praktisk
fråga gör dess behandling i grannriket serdeles lärorikt. Också finnas
skäl nog till den förmodan, att ganska få af våra läsare ega någon
närmare kännedom om den genomgripande förändring i brottmåls-
lagstiftningen, som Svenska riksdagens beslut innebär, under det att
beskaffenheten hos denna del af allmänna lagen påkallar såväl hvarje
medborgares som isynnerhet människovännens högsta uppmärksamhet.

Emellertid kan det hafva sin gagneliga sida att äfven betrakta, hvad
nämnda riksdag i öfrigt uträttat till fromma för landet och dess
50 invånare, hvilka hufvudsakligen vid representationens tillvaro måste
fästa betydelsen af sin existens såsom nation. Ty för tiden åtminstone
eger Sverige ingen historie i förhållande till andra stater, utan allt, hvad
dess häfder från denna period skola förvara, är utvecklingen af landets
institutioner och den allmänna bildningen; och det vigtigaste moment
vid denna utveckling är folkets medvetande om densamma såsom dess

eget verk, dess medvetande att sjelf göra sin historia.

Äfven af de berättelser om svenska riksdagens förlopp, Finl. A. Tidning meddelat, finner man, att spänningen mellan de båda partierna varit stark, och att det egentligen kämpats att göra den nya styrelsen gynnsam för det ena eller andra partiet. Flera riksdagsfrågor hafva derföre erhållit en mera politisk färg, än den de i sig sjelfva egt. Hit hörer förnämligast frågan om den lika arfsrätten. Likasom i Finland egde äfven i Sverige enligt stadsrätt och prestaprivilegier söner och döttrar lika rätt till arf. Men denna likhet fanns icke för adelns barn och enligt landsrätt. En förändring var för bondeståndet jemförelsevis likgiltig, emedan bonden likväl aldrig kan sträfva att för sina efterkommande sammanhoppa en större jordegendom. Deremot måste adeln, hvars statsborgerliga ställning beror af arf och anor, sträfva att inom familjen bibehålla så stora besittningar som möjligt, och den lika arfsrätten skall nödvändigtvis försvåra framgången af detta sträfvande. Justitiestatsministerns berättelser upplysa dessutom, att årligen en betydlig fast egendom går ur adelns händer, och det var derföre af så mycket större vigt att afvända allt, som hotar med en längre gående fördelning af den ännu återstående besittningen.

Troligt synes, att mången bland den nya arfslagens ifriga förfäktare afsett denna sida af saken. Säkert är åtminstone, att en så beskaffad lag verkar för jordegendomens styckande och sålunda har en demokratisk tendens. Men den fick en för stunden stegrad betydelse genom adelns starka motstånd mot densamma, hvilket ännu fortfor, sedan den genom tvenne stånds beslut blifvit gillad, då adeln genom en särskild petition hos regeringen sökte ådagalägga, att frågan var en privilegii-fråga och som sådan borde afgöras genom alla fyra ståndens gemensamma beslut. Den nya styrelsen hade hittills iakttagit fullkomlig neutralitet mellan båda partierna. Detta visade sig till det ifrigaste reformpartiets stora misshag isynnerhet vid fråga om det sedan riksdagen 1840 hvilande förslaget till ny representationsform, för hvilket detta parti förgäfves hoppades på styrelsens medverkan. Då voro likväl de mera betänksamma äfven inom partiet emot det i flera hänseenden omogna förslaget, och styrelsens neutralitet fann hos dessa ett stöd. Nu deremot hade styrelsen att icke blott genom sitt inflytande på riksdagen utan genom formligt beslut afgöra mellan de tre ofrälse ståndens yttrade opinion och adeln. Allt visar, att man uppfattade dess afgörande såsom ett regeringsprogram, och då det utföll till förmån för reformen, förklarade den konservativa sidan öppet, att den numera skulle göra opposition mot styrelsen. Utan tvifvel kan derföre den olika arfsrättens upphäfvande anses för riksdagens i politiskt hänseende viktigaste resultat.

Af politisk vigt äro vidare: riksdagarnes återkommande hvarje tredje i st. för hvarje femte år, till hvilket beslut förslaget var hvilande från 1840; beslutet om indragningens indragande, hvarigenom tryckfriheten numera är helt och hållet ställd under juryns och domstolarnes vård; vidare ståndsindelningens upphäfvande i Högsta Domstolen, och slutligen stadgandet, att säteriegare, som icke varit i statstjänst eller tillhöra annat stånd, framdeles skola räknas till bondeståndet.

Af omedelbart inflytande på folkets belägenhet äro deremot beslutet, att i skolorna efterhand införa ämnesläsning, samt mantalspenningarnes direkta användande för folkskolor.

Och utom dessa åtgärder har den nära årslånga riksdagen icke fattat något annat beslut, som kunde anses ega en allmänare vigt, än det nämnda antagandet af grundsatserna för en ny brottmålslag. Vi skola

i en särskild artikel närmare redogöra för dessa. Här anmärka vi blott, hvad säkert äfven läsaren funnit anmärkningsvärdt, att i ett land, der så mycket ifras för reformer, likväl representationen i jemförelsevis så få angelägenheter uppträdt reformerande. Detta synes bevisa, att i densamma icke saknats konservativa elementer. Det säger sig sjelf, att dessa förnämligast måste finnas hos adeln och prestaståndet. Men de saknas också icke i de öfriga. Äfven i Borgarståndet, hvilket stånd under denna riksdag visat sig serdeles reformistiskt sinnadt, har den konservativa sidan icke saknat talangfulla förfäktare. Och Bondeståndet är, genom sin förkärlek för det gamla och häfdvunna, till sin natur konservativt och uppträder, då det slutar sig till en reform, icke mot styrelsen utan mot sina medstånders företrädesrättigheter samt opponerar sig fortfarande endast mot högre beskattning. Öfverallt och i alla tider har den handel och näringar idkande medelklassen utgjort det politiska rörelseelementet i staten. Att förhållandet i Sverige är detsamma, ligger således i sakens natur. Men då derstädes städernas antal är så ringa, och dessa äro så obetydliga, ger ståndsrepresentationen borgarståndet en mera afgörande röst i landets angelägenheter, än hvarken dess bildning eller förmögenhet i förhållande till öfriga samhällsklasser skulle föranleda. Och då detta oakadt alla reformer så långsamt framskrida, så utgör detta ett förnyadt bevis, huru både under en fri samhällsförfattning och med fri yttranderätt likväl en nations sunda vett förhindrar alla brådstörtade förändringar, så snart icke den genom olagligt förtryck retas, och den lugna öfverläggningen lemnar rum åt passion och förbittring. Mycket kan visserligen sägas om den såkallade liberala pressens i Sverige beteenden, men erfarenheten bevisar tydligen, huru litet den varit i stånd att förvillan nationens omdöme. Det är endast då den uttalar en redan förhandenvarande allmän opinion, pressen eger någon verklig politisk betydelse. Dess egna hugskott deremot blifva blott då farliga och förvillande, när andra orsaker alstrat allmän missbelåtenhet och rådlöshet. Man skulle förutsätta, att ett helt folk förbiser sina närmaste intressen, om man trodde, att toma deklamationer och teorier kunde förleda det att utbyta ett tilltagande välstånd, lugn och ordning mot förespeglade fördelar, hvilka det icke saknar, och om hvilkas verkliga värde erfarenheten icke gifvit det någon föreställning. Äfven den omnämnde förändringen i Sveriges brottmålslag har behöft en tid af trettio år för att till sina principer erkännas och af representationen antagas. Kanske skall ännu en mängd af år förflyta, förrän densamma hinner någon verkställighet.

5 SVENSKA NYA STRAFFLAGEN.

Saima n:o 35 och 36 28. VIII och 4. IX 1845

I.

I den ännu bestående Svenska strafflagen finnes i sanning många bestämmelser, dem en högre bildning och förändrade förhållanden gjort lika orättvisa som för medkänslan upprörande. Till detta slag hör i första rummet det för de flesta brott, ja för mången blott oförsigtighet och försummelse stadgade spöstraffet.

Det gemena och ytterst vanärande, som numera i allmänna opinionen vidlåder detta straff, har vid detsamma upphäfvit nästan all skilnad mellan ett mer och mindre, så att ett straff af 10, 20 eller 40 par spö i sjelfva verket uti allmänna meningen lika mycket förnedrar den